

Overordnet strategi for TØI

Vedtatt styremøte 5/2017

Transportøkonomisk institutt

Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning

Stiftelsen er en ideell nonprofit organisasjon med et allmenntilrettelagt formål. TØI skal:

- Fungere som nasjonalt senter for samferdselsforskning med ansvar for å drive og fremme denne forskningen til nytte for norsk samfunns- og næringsliv, nordisk og internasjonalt samarbeid.
- Formidle informasjon om forskningsresultater og bidra til at forskningsresultatene blir nyttiggjort i samfunnet gjennom samarbeid med brukere.
- Arbeide for en høy samferdselsfaglig kompetanse og en hensiktsmessig utnyttelse av de samlede forskningsressurser innen samferdsel gjennom samarbeid med andre forskningsinstitusjoner og undervisningssteder.
- Gi medarbeiderne faglig utvikling og dyktiggjøre dem for innsats innenfor stiftelsen.

Instituttets virksomhet bygger på følgende kjerneverdier:

- Uavhengighet
- Etterrettelighet
- Glede og fellesskap

1.1 Visjon

Med glede og samarbeid skaper vi kunnskap for bærekraftig transport i Norge og internasjonalt.

TØI skal etterstrebe et godt arbeidsmiljø og et åpent samarbeid både internt og eksternt. Kreativitet og nytenkning skal prege forskningen. Kunnskapen skal brukes for å skape bærekraftig transport i Norge og internasjonalt.

1.2 Hovedmål

Ny kunnskap kreves for å løse samfunnets utfordringer. Vår virksomhetsidé er: **TØI skal utvikle kunnskap på høyt internasjonalt nivå med vitenskapelig kvalitet og sammen med oppdragsgivere og samarbeidspartnere bidra til å løse de utfordringer samferdselssektoren står overfor.**

1.3

Utfordringer

Det er noen av de utfordringene vi ser at samferdselssektoren står overfor, både i Norge og internasjonalt:

- *Global oppvarming* gjør det nødvendig å redusere sektorens klimapåvirkning
- *Økt urbanisering* stiller nye krav til byutvikling og bytransport
- *Globalisering* stiller krav til effektivitet i transportsektoren

- *Offentlig sektor* får økt krav til omstilling og modernisering
- *Demografisk utvikling og endret adferd* skaper utfordringer med hensyn til mobilitet og transport
- *Trafikkulykker* tar 1,25 mill. menneskeliv årlig globalt og er en viktig utfordring også i Norge
- *Digitalisering og annen teknologisk utvikling*, gir nye muligheter og genererer raske endringer

1.4 Vår forskning

1.4.1 Tverrvitenskapelig samarbeid og bredde

Utfordringene samferdselssektoren står overfor er komplekse og løsningene må basere seg på kunnskap fra flere vitenskapelige disipliner og flere sektorer. TØI er og skal være et tverrvitenskapelig institutt med fokus på samfunnsvitenskap, men instituttet skal også ha naturvitenskapelig- og ingeniørkompetanse for å se utfordringer og løsninger i et større perspektiv. Tverrvitenskapelig- og tverrsektoriell forskning krever godt samarbeid, internt og med andre kunnskapsmiljøer. **TØI skal være en åpen og attraktiv samarbeidspartner.** Samarbeid for å skape flere senterdannelser, som kan bidra til gode løsninger på samfunnets utfordringer, er en viktig del av TØIs strategi.

1.4.2 Vitenskapelig kvalitet og relevans

Løsninger TØI foreslår skal baseres på kunnskap av høy vitenskapelig kvalitet. TØI skal sikre dette ved at **instituttets forskning publiseres i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter.** Instituttet skal publisere minst like mye som **sammenlignbare institutter, universiteter og høyskoler i Norge og internasjonalt.** I tillegg til å kvalitetssikre forskningen, bidrar det til at vi blir en aktiv partner i den globale vitenskapelige samtalen.

Kunnskapen må settes inn i en lokal kontekst for å kunne tas i bruk. **Norske og internasjonale oppdragsgivere skal vite at et svar fra TØI alltid er oppdatert med hensyn til internasjonal forskning på feltet og på best mulig måte er tilpasset norske eller utenlandske forhold.** Forskningen vår skal være relevant, både for enkeltmennesker, offentlige og private aktører samt for samfunnet som helhet. Det er viktig å presenter forskningsresultater av høy vitenskapelig kvalitet til brukerne.

1.4.3 Internasjonalt marked

For å være en aktiv part i den globale kunnskapsutviklingen, engasjerer instituttet seg sterkt i internasjonalt samarbeid og i internasjonale prosjekter. Vi er blant annet medlem i europeiske samarbeidsorganisasjoner som ECTRI og FERSI¹, representerer Norge i internasjonale organisasjoner (OECD²), er medlemmer i et

¹ European Conference of Transport Research Institute der TØI var med som en av grunnleggerne i 2003 og Forum of European Road Safety Research Institute.

² Ink. International Transport Forum

svensk forskningscenter for sikkerhet (SAFER³) og arbeider aktivt for å utvikle et bredere nordisk samarbeid.

På den europeiske arenaen er vi aktive i EUs forskningsprogram (Horisont 2020), både for å dele vår kunnskap og for å sikre at ny internasjonal kunnskap blir tilgjengelig i Norge. TØI skal til enhver tid være fullverdig partner og arbeidspakkeleder i flere EU-prosjekter. Vi skal også ha kompetanse som gjør oss i stand til å koordinere slike forskningsprosjekter. Deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid dokumenterer at forskningen vår er relevant og av internasjonal kvalitet. Det gir gode muligheter til å hente hjem internasjonal kunnskap til norske brukere og gjør oss mer robuste. **Vår målsetting er å ha en betydelig andel av omsetningen fra internasjonale oppdragsgivere.**

1.4.4 Innovasjon og privat næringsliv

Samferdselssektoren er en sektor med stor grad av offentlig involvering; som arealplanlegging og beslutninger om transportinfrastruktur, regulering av kjøretøy, prissetting, avgifter, krav til føreres og aktørers kompetanse innenfor sektoren mv. Å bidra til innovasjon på disse og liknende områder, er en viktig del av TØIs strategi.

En nødvendig omstilling av norsk næringsliv gir både utfordringer og muligheter for TØI. På samme vis som i våre naboland og i EU, kan vi forvente at bevilgningene til forskning vris mer i retning av å skape et bærekraftig næringsliv og nye arbeidsplasser. TØI ønsker å ta del i denne forskningen og at den i økende grad skal danne basis for kommersielt samarbeid med privat næringsliv. **Målsettingen er å ha en betydelig andel av oppdragsforskningen fra eller via private aktører.**

1.5 Kommunikasjon

TØI skal **være en aktiv formidler og premissgiver for den offentlige debatten om samferdsel med forskningsbasert kunnskap.** Forskningskommunikasjon skal være et strategisk virkemiddel for å opprettholde og styrke TØIs omdømme og markedsposisjon som et ledende transportforskingsmiljø. TØI skal oppleves som et åpent institutt hvor det er lett å få informasjon. Formidling skal integreres som en naturlig del av forskningsvirksomheten der alle forskerne har både rett og plikt til å formidle sin forskning. Sentrale målgrupper er brukere av forskning, oppdragsgivere, journalister, politikere og andre forskere.

TØI utgir *tidsskriftet Samferdsel* som er et nettsted som redigeres etter redaktørplakaten. Samferdsel har som mål «å skape en fruktbar debatt om økonomiske, tekniske, politiske og organisatoriske spørsmål fra fagområdet, og således bidra til det faglige miljøet i Norge». Nettstedet er en viktig publiseringskanal for instituttets forskere.

³ SAFER – Vehicle and traffic safety center ved Chalmers Göteborg

Open Access Policy

Tidsskrift og rapportserier som utgis ved TØI skal i størst mulig grad være Open Access-utgivelser, det vil si at kunnskapen skal være gratis tilgjengelig. Forskningen skal, under forutsetning av faglig likeverdighet, publiseres i de publiseringskanaler som gir friest mulig tilgang til publikasjonene, enten ved gode betingelser for egenarkivering (Grønn Open Access) eller ved at publiseringskanalen er full Open Access, det vil si at alle har gratis tilgang til artiklene. TØI oppfordrer sine forskere til å beholde opphavsrett til publiserte artikler når det er mulig.

1.6 Etikk

TØIs etiske retningslinjer gir føringer for forskningsetikk og forretningspraksis på TØI. TØI skal respektere FNs menneskerettighetskonvensjon, ILOs åtte kjernekonvensjoner og FNs barnekonvensjon (art 32). TØIs forskere skal etterleve normene for forskning om åpenhet, kvalitet og etterrettelighet. TØI forplikter seg videre til å følge «Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi» utarbeidet av Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora. TØI skal innfri, med god margin, arbeidstakerrettigheter og arbeidslovgivningen i Norge, inklusive regler om sosiale velferdsordninger. TØIs forretningspraksis skal følge god forretningsetikk, ansvarlig virksomhetsstyring og samfunnsansvar. Det forventes at også våre avtalepartnere respekterer grunnleggende sosiale og etiske normer. TØI skal motarbeide alle former for korrupsjon. TØIs regnskapsinformasjon skal være korrekt og i samsvar med lover, forskrifter og relevante regnskapsstandarder.

1.7 Den frie forskning

TØI legger vekt på at forskningen er uavhengig og etterrettelig (kjerneverdier). Saklig kritikk, også av våre oppdragsgivere, blir dermed en naturlig del av forskningen. Oppdragsgivere som bestiller forskning fra TØI skal vite at forskningen er uavhengig og etterprøvbart og at de ikke på noen måte har mulighet til å påvirke resultatene. Konklusjonene følger av den analysen som blir gjort og den kunnskap som framkommer gjennom prosjektet. Vi er bevisst at dette har en verdi for alle parter. Åpenhet og frihet fremmer utvikling og implementering av ny kunnskap. TØI legger til rette for at prinsippene om akademisk frihet gjelder for all offentlig finansiert forskning som utføres ved instituttet slik det er skissert i «Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter⁴» fra Kunnskapsdepartementet.

1.8 Kompetanse

Kompetansen til TØIs forskere er instituttets viktigste ressurs. Kompetanse bygges først og fremst gjennom erfaring fra våre forskningsprosjekter, både bidrags- og oppdragsforskning. Den enkelte forskers kompetanseutvikling vurderes av et eksternt kompetansepålegg (Forsker II og Forsker I). Akademisk merittering blir viktigere, ikke minst i internasjonal forskning. **Vår målsetting er at mer enn 50**

⁴ FOR-2013-07-01-1756

prosent av forskerne skal ha akademisk doktorgrad. Norge har ingen dedikert akademisk transportforskerutdannelse. TØI støtter derfor ansattes doktorgradsstudier gjennom en kombinasjon av eksterne prosjekter og intern finansiering.

Vi tilstreber et tettere samarbeide med en eller flere akademiske institusjoner for enklere å kunne tilby doktorandsstudier, men legger også til rette for kompletterende akademiske karriereveier for ansatte gjennom professor-II tilknytning. For å utvikle løsninger på sektorens utfordringer vil instituttet skaffe kompetanse på nye felt for å komplettere dagens kompetanse hos forskerne. Et av forskningsinstituttets største fortrinn er god prosjektstyring. TØI har og skal ha høy kompetanse for å administrere forskningsprosjekter, senterdannelser, internasjonale prosjekter og innovativt samarbeid.

1.9 Arbeidsmiljø

De ansatte er TØIs største verdi og vi skal ha et arbeidsmiljø som er attraktivt for de beste forskerne nasjonalt og internasjonalt. Vi legger stor vekt på å ha et godt samarbeid og åpen informasjon internt. Instituttet skal ha *lønns- og arbeidsvilkår* som gjør oss attraktive. For å tiltrekke oss bredden av arbeidstakere er vi en IA-bedrift. Instituttet har signert *The European Charter for Researchers* and *The Code of Conduct for Recruitment*.⁵ Vi tilstreber å ta imot flere internasjonale gjesteforskere og at flere TØI-ansatte skal ha opphold som gjesteforskere i utlandet.

1.10 Økonomi

TØI har ikke økonomisk fortjeneste som mål, men er avhengig av overskudd for å drive en robust virksomhet over tid. **TØI skal ha en langsiktig økonomi i balanse med et positivt driftsoverskudd.** Vi skal sikre verdien av egenkapitalen vår, ha en forsvarlig sikkerhetsbuffer og bruke overskudd utover dette til strategiske satsinger.

TØI er sertifisert som Miljøfyrtårn.

⁵ IA-avtalen (inkluderende arbeidsliv) har som mål å gi plass til alle som kan og vil arbeide